

Invalidovna v Karlíně

Karlínská Invalidovna je jednou z nejstarších staveb této pražské městské části. Pro potřeby válečných veteránů ji začal stavět hrabě Petr Strozzi. Základní kámen Invalidovny byl položen za osobní účasti císaře Karla VI. dne 15. srpna 1732.

Barokní budova byla postavena **v letech 1731-1737** jako **útulek pro válečné vysloužilce**, aby neskončili ve starobincích nebo o žebrotě. Invalidovna byla malým, uzavřeným světem, kde vládla **vojenská disciplína**. Do května roku 1737 byla v hrubé stavbě hotova pouze devítina celkového zamýšleného projektu – severovýchodní dvůr. Původní projekt byl **plánován pro 4000 invalidů s rodinami**, správou ústavu a pomocný personál (jakýsi uzavřený vojenský tábor s vlastním režimem a sociálním a ekonom. zázemím).

Původně **florentský hrabě Petr Strozzi** sám jako voják několikrát vyzkoušel bezmoc raněného. Uvědomil si, jak těžký osud mají vysloužilí **vojáci, když při službě císaři utrpí zranění a nemohou se o sebe postarat**. Nechal se inspirovat francouzským „králem slunce“ Ludvíkem XIV., který postavil v Paříži první vojenskou invalidovnu. Vypracování plánů pražské invalidovny bylo svěřeno slavnému **baroknímu staviteli Kiliánu Ignáci Dientzenhofferovi**. Součástí budov měly být refektáře a slavnostní sály, kuchyně, dílny, krámky, škola, nemocnice s oddělením pro choromyslné a porodní bábou, vězení a v dostatečném počtu umývárny a záchody. Projekt počítal i s vodovodem a kanalizací.

Stavební kámen byl lámán na svahu Vítkova a na Proseku, vápenec dopravovali z Bráníku a dřevo z Berouna. Tak se stavělo až do **17. května 1737, kdy byla stavba zastavena**, protože se ukázalo, že prostředky nadace nestačí. Vzhledem k nedostatku financí byla další **výstavba přerušena** a urychleně dokončeny omítky a klenby, aby stavba mohla sloužit svému účelu. Po smrti iniciátora celého podniku císaře Karla VI. v roce 1740 se stavba definitivně zastavuje. **Hrabě Strozzi byl zabit zbloudilou střelou** 6. června 1664, po vítězné bitvě s Turky o ostrov na řece Muře. Pohřbili ho v rodinné hrobce u vídeňských Augustiniánů.

Stojící část Invalidovny byla upravena, aby v menším měřítku zastala funkci celého komplexu. Byla sem přesunuta **nemocnice, krámky i dílny** a místo kostela byla v refektáři zřízena **kaple sv. Kříže** s dřevěnou kazatelnou, později doplněna o varhany. Invalidovna v prvních letech existence, **pod správou pražského arcibiskupa**, ubytovala **200 invalidů**. Za vlády Marie Terezie roku 1750 byla Invalidovna předána do péče "státní komise invalidní". K Invalidovně patřil až do roku 1761 také Riedlovský mlýn, dodávající mouku a chléb. V roce **1874 obývalo budovu až 1400 osob**. V roce 1925 bylo v části Invalidovny zřízeno vojenské muzeum a pro invalidy byla v letech **1933 – 34 postavena nová invalidovna v Hořících v Podkrkonoší**. Podle Invalidovny je pojmenováno Sídliště Invalidovna a blízká stanice metra.

Současnost a budoucnost Invalidovny

V současné době je ve **špatném technickém stavu**, v roce 2018 získal budovu Národní památkový ústav. Záměrem NPÚ je, aby budova brzy ožila a stala se místem setkávání místních i přespolních.

V areálu by měla vzniknout **expozice věnovaná historii Invalidovny**, výstavní prostory by zde měly naleznout i další kulturní instituce. Působit zde pak bude **edukační centrum** zaměřené na kulturní dědictví. Budova by se měla rovněž otevřít kreativnímu průmyslu a kromě **pracoviště NPÚ** zde své sídlo nalezne také **Pražský filharmonický sbor**.

Cestování bez bariér:

"Aby nebyli nuceni žebřati" – válečný invalida Josef Velíšek provede návštěvníky okolím památky, seznámí s každodenním životem a zajímavými místy – hra pro chytré telefony vhodná pro vozíčkáře, rodiny s dětmi (vč. kočárku), se psem. Hra je určena všem věkovým kategoriím a je možné ji odehrát kdykoliv během roku. Stáhnout si ji můžete zdarma na stránkách geofun.cz.

Invalidovna

U Invalidovny

186 00 Praha 8

GPS: [50,095275 14,461535](https://www.google.com/maps?q=50,095275,14,461535)

